

Sygn. akt I C 25/15

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Wieluniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Ewelina Puchalska

Protokolant: staż. urzęd. K. C.

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 roku w Wieluniu

sprawy z powództwa D. K. (1), W. O. (1) i A. K. (1)

przeciwko (...) S.A. w W.

o zadośćuczynienie

1. zasądza od pozwanego (...) S.A.

w W. na rzecz powoda D. K. (1) kwoty:

a) 22 000 zł (dwadzieścia dwa tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia,

b) 951 zł (dziewięćset pięćdziesiąt jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

2. zasądza od pozwanego (...) S.A.

w W. na rzecz powódki W. O. (1) kwoty:

a) 13 500 zł (trzynaście tysięcy pięćset złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia,

b) 1 529 zł (jeden tysiąc pięćset dwadzieścia dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

3. zasądza od pozwanego (...) S.A.

w W. na rzecz powódki A. K. (1) kwoty:

a) 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia,

b) 970 zł (dziewięćset siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

4. oddała powództwo D. K. (1), W. O. (1) i A. K. (1) w pozostałej części,

5. nakazuje zwrócić solidarnie powodom D. K. (1), W. O. (1) i A. K. (1) z konta sum na zlecenie Sądu Rejonowego w Wieluniu kwotę 16,85 zł (szesnaście złotych 85/100) tytułem niewykorzystanej zaliczki.

Sygn. akt I C 25/15

UZASADNIENIE

Powód D. K. (1) wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) S.A. w W. tytułem zadośćuczynienia za śmierć brata kwoty 65 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia zapłaty.

Powódka W. O. (1) wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego (...) S.A. w W. tytułem zadośćuczynienia za śmierć wnuka kwoty 20 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia zapłaty.

Powódka A. K. (1) wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego (...) S.A. w W. tytułem zadośćuczynienia za śmierć wnuka kwoty 20 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2014 roku do dnia zapłaty.

Na podstawie spisu kosztów złożonego rozprawie poprzedzającej ogłoszenie wyroku powodowie domagali się zwrotu kosztów procesu (k. 380).

Pozwany (...) S.A. w W. nie uznał powództwa, wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów procesu w tej samej wysokości co powodowie.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

W dniu 21 lipca 2013 roku na drodze krajowej na obwodnicy miasta L. doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym kierujący motocyklem marki H. (...) o nr rej. (...) M. G. (1) znajdując się na nieprawidłowym pasie ruchu, właściwym dla pojazdów jadących z przeciwka, doprowadził do czołowego zderzenia z kierującym motocyklem marki H. o nr rej. (...) K. K. (1). W wyniku wypadku obaj uczestnicy ponieśli śmierć na miejscu. Śledztwo w sprawie wypadku zostało umorzone wobec stwierdzenia zgonu osoby podejrzanej o spowodowanie wypadku, a taką uznaną M. G. (1). Stwierdzono także, że w chwili zdarzenia K. K. (1) poruszał się z prędkością ok. 145 km/h. (bezsporne, kserokopia postanowienia o umorzeniu śledztwa k. 62-63, kserokopia opinii z zakresu wypadków drogowych k. 54-60)

Opinia toksykologiczno-sądowa wykonana na potrzeby śledztwa wykazała 1,2% alkoholu we krwi zmarłego K. K. (1). Jednocześnie wskazano w opinii, iż próba krwi wykazuje cechy gnicia a uzyskany wynik może być zawyżony przez alkohol powstały w wyniku fermentacji, dlatego zalecono dalsze badania nie tylko krwi, ale i innych płynów ustrojowych. (bezsporne, kserokopia opinii k. 53)

Motocykl, którym poruszał się w chwili wypadku M. G. (1) ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. (bezsporne)

K. K. (1) w chwili wypadku miał 30 lat. Pochodził z pełnej rodziny, miał starszego o rok brata D.. Ukończył technikum mechaniczne w W. w zawodzie mechanika samochodowego, uczęszczał do szkoły muzycznej, zrobił kurs paralotniarstwa, brał udział w zajęciach artystycznych w szkole, do której uczęszczał. Studiował 1 rok w Państwowej Wyższej Szkole (...) w L.. W chwili śmierci pracował jako mechanik samochodowy w zakładzie swojego ojca. Mieszkał wraz z rodzicami w G.. W tym samym siedlisku w oddzielnym domu mieszkała jego babcia W. O. (1). Natomiast w W., ok. 10 km dalej, mieszkała druga babcia K. K. (1) A. K. (1). K. K. (1) był bardzo żyty ze swoją rodziną, nie tylko rodzicami, bratem i babciami, ale także z licznym kuzynostwem. Dla wszystkich był miły, uczynny, pogodny. Z kuzynką D. M. (1) i K. B. (1) spędzał wakacje, mieli wspólne towarzystwo. (dowód: zeznania świadka D. M. min. 00:58-01:03, zeznania świadka K. B. min.01:20-01:34, zeznania świadka M. K. min. 01:34:16-01:43, zeznania świadka M. D. min. 01:48:42-01:54, zeznania świadka W. C. min. 02:01:51-02:18, zeznania świadka B. B. min. 02:20-02:21, zeznania świadka J. K. min.03:06-03:40- płyta k. 313, fotografie k. 81-90, świadectwo ukończenia szkoły muzycznej k. 97-98, zaświadczenie ukończenia kursu szkolenia paralotniowego k. 99, dyplomy k. 100, 101, świadectwa szkolne k. 102-105, 106, kserokopia legitymacji studenckiej k. 107, zaświadczenie o zatrudnieniu k. 108)

Powód D. K. (1) ma 33 lata. Mieszka razem z rodzicami, wcześniej też z bratem K.. Bracia byli ze sobą bardzo zżyci, mieli wspólnych znajomych, kończyli tę samą szkołę zawodową, razem pracowali jako mechanicy w zakładzie ojca. Lubili wspólnie spędzać wolny czas, fascynowali się motocyklami. Byli przyjaciółmi, zwierzali się sobie z własnych problemów. Do chwili śmierci K. dzielili jeden pokój w domu rodzinnym. Od ok. 2006 r. przez 2 i pół roku D. K. (1) pracował w Irlandii, gdzie raz odwiedził go K. ze swoją dziewczyną. W chwili śmierci brata D. K. (1) pracował w Holandii. Na wieść o śmierci K. jeszcze tego samego dnia wsiadł w samochód i przyjechał do domu. Nie mógł sobie poradzić z myślą, że jego brat nie żyje. Powód po śmierci brata przyjmował leki uspokajające, a niedługo potem popadł w alkoholizm. Zamknął się

w sobie, nie chciał się z nikim widywać. Często przebywał na cmentarzu przy grobie brata. Zdarzało się, że członkowie rodziny odnajdywali go tam w nocy śpiącego przy grobie. Jakiś czas po śmierci K. K. (1) powód został osadzony w areszcie śledczym w związku z toczącym się przeciwko niemu postępowaniem karnym, w którym oskarżony został o handel narkotykami. (dowód: zeznania powoda min. 00:03-00:26 – płyta k. 350, zeznania powódki W. O. min. 00:26:20-00:34, zeznania powódki A. K. min. 00:47-00:51, zeznania świadka D. M. min. 00:57-01:18, zeznania świadka K. B. min.01:20-01:34, zeznania świadka M. K. min. 01:34:16-01:48, zeznania świadka M. D. min. 01:48:42-02:00, zeznania świadka W. C. min. 02:06-02:18, zeznania świadka B. B. min. 02:25-02:29, zeznania świadka J. A. 02:42:50-02:49, zeznania świadka T. C. min. 02:50-02:59, zeznania świadka J. K. min.03:06-03:40- płyta k. 313)

Powódka W. O. (1) ma 85 lat. Oprócz K. K. (1) powódka ma 17-cioro wnucząt. Wszyscy poza K. i D. mieszkali daleko. Powódka była zżyta z wnukiem K., który był dla niej uczynny i pomocny. Zawsze pamiętał o jej urodzinach, Dniu Babci. Razem z resztą rodziny spędzali święta. Powódka codziennie obserwowała jak K. wychodzi z domu do warsztatu ojca, gdzie pracował. Do powódki przychodził na obiady, które gotowała dla jego rodziny. Kiedy był dzieckiem powódka często się nim zajmowała, czytała mu bajki.

O śmierci wnuka powódka dowiedziała się od swojej córki, mamy K.. Czują wówczas wielki żal, płakała. Nie była u lekarza, ale zażywała leki uspokajające. Zjechała się do nich wtedy cała rodzina, żeby ich wesprzeć. Teraz powódka często odwiedza grób wnuka, latem codziennie. Wigilia jest dla niej smutna. Brakuje jej wnuka, widząc puste miejsce przy stole. Zachowała jego zdjęcie i korale, które przywiózł jej znad morza. (dowód: zeznania powódki W. O. min. 09:43-00:34, zeznania powódki A. K. min. 00:46-00:47, zeznania świadka K. B. min.01:19-01:34, zeznania świadka W. C. min. 02:01:51-02:18:11, zeznania świadka J. A. min.02:33-02:49, zeznania świadka T. C. min.02:49:38-03:04, zeznania świadka J. K. min.03:19-03:32- płyta k. 313, zeznania powoda D. K. min.00:20-00:26 – płyta k. 350)

Powódka A. K. (1) ma 81 lat. Ma 22 wnucząt, które mieszkają niedaleko od niej. K. K. (1) zawsze o niej pamiętał, pomagał wrzucić węgiel, odśnieżyć podwórko. Przyjeżdżał do niej na wakacje. Oddawał dla powódki krew kiedy zachorowała. Ostatni raz odwiedził ją dwa tygodnie przez swoją śmiercią. Powódka mówiła wnukowi, żeby zamiast motoru kupił sobie samochód. O śmierci wnuka powódce powiedziała jej córka, z którą mieszka. Po śmierci wnuka powódka podupała na zdrowiu. Miała wstawiony rozrusznik serca. Uczestniczyła w pogrzebie K.. Kilka razy do roku odwiedza jego grób. Brakuje jej wnuka podczas rodzinnych uroczystości, w których uczestniczy cała rodzina. Posiada jego zdjęcia. (dowód: zeznania powódki A. K. min. 00:34:22-00:51, zeznania powódki W. O. min. 00:24-00:27, zeznania świadka D. M. min. 01:03-01:09, 01:13-01:18, zeznania świadka B. B. min.02:18:11-02:32:51, zeznania świadka B. B. min. 02:20-02:32, zeznania świadka J. K. min.03:29-03:32- płyta k. 313, zeznania powoda D. K. min.00:22:50-00:26 – płyta k. 350)

Śmierć brata wywołała u powoda D. K. (1) stany emocjonalne typowe dla przeżywania żałoby po stracie osoby bliskiej: niedowierzanie, szok, smutek, żal, poczucie straty. Uczucia te w początkowej fazie żałoby były najbardziej intensywne. Przebieg żałoby osiągnął u powoda aktualnie etap piąty. Powód nie wymagał leczenia psychiatrycznego lub terapii psychologicznej po śmierci brata, nie ma też zagrożenia dla jego zdrowia psychicznego na przyszłość. Nadal w jego pamięci pozostaje wspomnienie brata, które szczególnie okresowo w sytuacjach rodzinnych, świątecznych wywołują pustkę i tęsknotę. (dowód: pisemna opinia biegłej sądowej psycholog M. B. k. 354-358)

Śmierć wnuka wywołała u powódki W. O. (1) stany emocjonalne typowe dla przeżywania żałoby po stracie osoby bliskiej: ból, żal, poczucie straty. Uczucia te w początkowej fazie żałoby były najbardziej intensywne. Przebieg żałoby osiągnął u powódki etap piąty. Powódka nie wymagała leczenia psychiatrycznego lub terapii psychologicznej po śmierci wnuka, nie ma też zagrożenia dla jej zdrowia psychicznego na przyszłość. Nadal odczuwa jednak stratę wnuka, z którym pozostawała w bliskich relacjach emocjonalnych. (dowód: pisemna opinia biegłej sądowej psycholog M. B. k. 364-368)

Śmierć wnuka wywołała u powódki A. K. (1) stany emocjonalne typowe dla przeżywania żałoby po stracie osoby bliskiej: szok, uświadomienie sobie straty i jej symptomy: płacz, niepokój, chronienie siebie, powracanie do zdrowia, odnowa, czyli zajęcie się swoimi sprawami. Uczucia te w początkowej fazie żałoby były najbardziej intensywne. Przebieg żałoby osiągnął u powódki etap piąty. Powódka nie wymagała leczenia psychiatrycznego lub terapii psychologicznej po śmierci wnuka, nie ma też zagrożenia dla jej zdrowia psychicznego na przyszłość. Nadal odczuwa jednak stratę wnuka, z którym pozostawała w bliskich relacjach emocjonalnych. (dowód: pisemna opinia biegłej sądowej psycholog M. B. k. 359-363)

Decyzją z dnia 09 lipca 2014 roku pozwany uznał roszczenie powoda D. K. (1) o zadośćuczynienie do wysokości 10 000 zł, które obniżył o 50% przyjmując przyczynienie się poszkodowanego w związku z stanem nietrzeźwości i przekroczeniem dopuszczalnej prędkości i wypłacił mu ostatecznie kwotę 5 000 zł tytułem zadośćuczynienia. W stosunku do pozostałych powódek pozwany odmówił zapłaty, argumentując, iż zadośćuczynienie należy się tylko najbliższym członkom rodziny. (bezsporne, pismo k. 70)

Ustaień faktycznych w niniejszej sprawie w zakresie sytuacji rodzinnej i osobistej powodów spowodowanej śmiercią K. K. (1) Sąd dokonał na podstawie zeznań samych powodów, a także świadków: K. B. (1), W. C. (2), B. B. (2), J. A. (2), M. D. (2), M. K. (2), T. C. (2), D. M. (1). Zeznania wszystkich tych osób Sąd uznał za wiarygodne, spójne, spontaniczne i wzajemnie się uzupełniające.

Na podstawie opinii biegłej sądowej psycholog M. B. Sąd ustalił stan psychiczny powodów po śmierci K. K. (1). Opinie są jasne, zrozumiałe, zgodne z tezą dowodową, wynikają z fachowej wiedzy, jaką biegła dysponuje.

W pozostałym zakresie podstawę ustaleń faktycznych stanowiły okoliczności przez strony przyznane i niekwestionowane, w tym dokumenty z akt postępowania przygotowawczego prowadzonego w związku ze zdarzeniem, w wyniku, którego zginął K. K. (1).

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie pozwany (...) S.A.

w W. ponosi odpowiedzialność majątkową za szkodę wyrządzoną powodom przez osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu, stosownie do art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. i 34 ust. 2 pkt. 3 oraz art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 392 ze zm.).

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy pozwalają na uznanie, iż powodowie na skutek śmierci K. K. (1), który był bratem D. K. (1) i wnukiem W. O. (1) oraz A. K. (1), doznali naruszenia dóbr osobistych poprzez zerwanie z nim więzi, spowodowane jego śmiercią. Powodowie wykazali, iż byli emocjonalnie związani i pozostawali w bliskich relacjach ze zmarłym K. K. (1). Jego śmierć wywołała u powodów smutek, żal, poczucie straty i tęsknotę. Na skutek śmierci K. K. (1) dotychczasowe życie powodów uległo zmianie. Powodowie tworzyli wcześniej i nadal tworzą liczną i zżyłą ze sobą rodzinę. To dawało im radość i poczucie wspólnoty. Pomimo, iż nadal wszyscy trzymają się razem, spotykają, pomagają sobie nawzajem, to śmierć K. K. (1) spowodowała nieodwracalną zmianę w ich życiu. Każdy z powodów na

swój sposób przeżył śmierć bliskiego im K. K. (1) i bez względu na to, czy mieszkał bliżej, czy dalej niego, odczuwa smutek i pustkę po nim.

Wskazać należy, iż więzi rodzinne zaliczane są do kategorii dóbr osobistych, o których mowa w art. 23 k.c. i określane mianem „wartości życia rodzinnego” (T. Sokołowski, Komentarz do art. 23 k.c., Lex). Zerwanie tych więzi uzasadnia prawo najbliższego członka rodziny poszkodowanego, który zmarł na skutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, żądania od osoby zobowiązanej do naprawienia szkody, zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c. w zw. z § 1 k.c.

Ustawowe pojęcie „najbliższego członka rodziny zmarłego” w rozumieniu art. 446 k.c. jest pojęciem w szerokim znaczeniu, na co wielokrotnie wskazywano już w orzecznictwie. O najbliższych relacjach mówi się wtedy, gdy wynikają one z poczucia wspólności, także gospodarczej oraz bliskości osobistej. Do kategorii faktów umożliwiających dokonanie ocen w tym względzie zaliczyć wypada takie dane jak: wiek, sposób dotychczasowego życia każdego z powodów, jego miejsce zamieszkania, częstotliwość i charakter kontaktów z bliską osobą zmarłą (osobiste, telefoniczne, korespondencyjne etc.), własna sytuacja rodzinna, a także tryb życia bliskiej osoby zmarłej, jej indywidualne możliwości i rodzaj wpływu na życie i zamierzenia na przyszłość każdego z powodów z osobna etc. (por. wyrok SN z dnia 13.04.2005r., IV CK 648/04, Legalis nr 68991, wyrok SN z dnia 27.04.2014r., V CSK 445/13, Legalis nr 1067200).

W takim rozumieniu pojęciem osób najbliższych objąć należy także powódki – babcię poszkodowanego K. K. (1), W. O. (1) i A. K. (1), które wykazały w tym postępowaniu swoje bliskie relacje z wnukiem i stratę jaką poniosły na skutek jego śmierci.

Zadośćuczynienie ma na celu złagodzenie cierpień wywołanych śmiercią osoby najbliższej. Ustalając kwotę należnego powodom zadośćuczynienia Sąd oceniał relacje łączące powodów z K. K. (1) i wpływ jego śmierci na ich dalsze życie.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał także, iż zachodzą podstawy do przyjęcia przyczynienia się poszkodowanego do wypadku w związku z naruszeniem dozwolonej prędkości jazdy motocyklem ok. 145 km/h, przy dopuszczalnej prędkości 90 km/h. Co prawda opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych wskazała, jako bezpośrednią przyczynę wypadku, zachowanie się drugiego kierującego motocyklem jakim był M. G., ale jednocześnie nie wykluczała kategorycznie, że poszkodowany K. K. (1) miałby możliwość uniknięcia wypadku, gdyby poruszał się z dopuszczalną prędkością. Nie sposób jednak uznać, iż zachowanie K. K. (1), który znacząco przekroczył dopuszczalną prędkość, było obiektywnie prawidłowe, ani wykluczyć zupełnie tego, że gdyby jechał wolniej mógłby zahamować, czy też obrażenia które odniósł byłyby mniejsze i mógłby uniknąć śmierci. Przepis art. 362 k.c. pozostawia Sądowi ocenę ustalenia w jakim stopniu poszkodowany przyczynił się do szkody. W tym konkretnym przypadku, zdaniem Sądu, wysokość przyczynienia należy ustalić na 10% z uwagi na naruszenie przez poszkodowanego jednej z podstawowych zasad ruchu drogowego – zakazu prowadzenia pojazdu z dozwoloną administracyjnie prędkością.

Brak jest natomiast wystarczających dowodów na uznanie, iż poszkodowany K. K. (1) w chwili zdarzenia znajdował się pod wpływem alkoholu. Wbrew twierdzeniom pozwanego na takie wnioski nie pozwala treść opinii toksykologicznej, bowiem zawarte w niej uwagi wskazywały na konieczność przeprowadzenia szczegółowszych badań.

Mając powyższe na uwadze Sąd przyjął, iż krzywda powoda D. K. (1) – brata poszkodowanego powinna zostać zrekompensowana przez przyznanie zadośćuczynienia w wysokości 30 000 zł. W tym przypadku wskazana kwota wynika ze straty spowodowanej śmiercią jedyne go brata, niewymierzalnej w pieniądzu. Wskazaną kwotę Sąd pomniejszył o przyjęte 10% przyczynienie oraz wypłaconą dotychczas kwotę w postępowaniu likwidacyjnym i zasądził kwotę 22 000 zł, na podstawie art. 446 § 4 w zw. z § 1 tego przepisu.

W przypadku powódki W. O. (1) Sąd uznał, iż doznana przez nią krzywda spowodowana śmiercią wnuka powinna zostać zrekompensowana

w wysokości 15 000 zł i pomniejszając o 10% przyczynienie zasądził na jej rzecz kwotę 13 500 zł, na podstawie art. 446 § 4 w zw. z § 1 tego przepisu. W tym przypadku wysokość przyznanej kwoty wynika ze straty spowodowanej śmiercią jednego z dwóch najbliższych mieszkających powódki wnuków, z którym była silnie związana.

W przypadku powódki A. K. (1) Sąd uznał, iż doznana przez nią krzywda spowodowana śmiercią wnuka powinna zostać zrekompensowana

w wysokości 12 000 zł i pomniejszając o 10% przyczynienie zasądził na jej rzecz kwotę 10 800 zł, na podstawie art. 446 § 4 w zw. z § 1 tego przepisu. Wysokość przyznanej powódki kwoty wynika ze straty spowodowanej śmiercią bliskiego jej wnuka, który był m.in. oddawał dla niej krew kiedy zachorowała.

Odsetki od przyznanych powodom kwot zadośćuczynień zasądzono zgodnie z żądaniem pozwu liczonymi od dnia następnego od wydania przez pozwanego ostatecznej decyzji w ich sprawach. Takie rozstrzygnięcie znajduje uzasadnienie w treści art. 14 ust. 1-3 cytowanej ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c., art. 455 k.c. i art. 476 k.c.

W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone jako wygórowane. Wskazać bowiem należy, iż przebieg żałoby u powodów przebiegał typowo. Powodowie nie doznali uszczerbku na zdrowiu pod aspekcie psychologicznym. Powód D. K. (1) pomimo, iż nadal przeżywa śmierć brata wspominając go, to skoncentrowany jest aktualnie na własnych problemach osobistych. W przypadku powódek śmierć wnuka była niewątpliwie dużym ciosem, ale nadal jednak każda z nich ma swoje dzieci, liczne wnuki, na pomoc których i wsparcie może zawsze liczyć.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielenia w proporcji w jakiej strony proces przegrały. Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie po stronie powodów zachodzi współuczestnictwo formalne wynikające z jednakowej podstawy faktycznej i prawnej, co uzasadnia rozliczenie kosztów procesu w stosunku do każdego z powodów oddzielnie, przy uwzględnieniu kosztów wynikających ze złożonego przez pełnomocnika powodów spisu kosztów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15.05.2015r., I ACa 1693/14, Legalis nr 1285503, uchwała SN z dnia 08.10.2015r., III CZP 58/15, Legalis nr 1336449).

Wobec powyższego i nie wychodząc poza granice żądania Sąd rozdzielił na trzy części wskazane w spisie koszty tożsame dla wszystkich powodów takie jak: wynagrodzenie pełnomocnika wraz z opłatami skarbowymi za pełnomocnictwo w wysokości 3 651 zł, 12,60 zł kosztów korespondencji, 661,95 zł kosztów dojazdu pełnomocnika na rozprawy, łącznie 4 325,55 zł, co daje w przeliczeniu na każdego z powodów po 1 441,85 zł jego kosztów. Żądane natomiast przez pozwanego koszty procesu, zgodnie z wnioskiem jego pełnomocnika Sąd ustalił jako wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 3 600 zł, które podobnie jak w przypadku powodów podzielił na trzy części, co daje po 1 200 zł.

W przypadku powoda D. K. (1) do przypadających na niego kosztów ze spisu (1 441,85 zł) dodać należało opłatę stosunkową w wysokości 3 250 zł oraz koszty opinii biegłej 435,61 zł, co daje łącznie 5 127,46 zł kosztów powoda. Ponieważ żądanie powoda uwzględnione zostało w 34%, pozwany powinien zwrócić mu koszty w tym stosunku, zaś powód pozwanemu w 66%. Należne powodowi koszty wynosiłyby zatem 1 743,33 zł, a pozwanemu 792 zł (1 200 złx66%). Dokonanie wzajemnej kompensaty kosztów po obu stronach (1 743,33 zł-792 zł), wskazuje, iż ostatecznie po stronie powoda koszty wynoszą 951 zł, o czym orzeczono w pkt. 1 b) wyroku.

W przypadku powódki W. O. (1) do przypadających na nią kosztów ze spisu (1 441,85 zł) dodać należało opłatę stosunkową w wysokości 1 000 zł oraz koszty opinii biegłej 371,67 zł, co daje łącznie 2 813,52 zł. Ponieważ żądanie powódki uwzględnione zostało w 68%, pozwany powinien zwrócić jej koszty w tym stosunku, zaś powódka pozwanemu w 32%. Należne powódki koszty wynosiłyby zatem 1 913,19 zł, a pozwanemu 384 zł (1 200 złx32%). Dokonanie wzajemnej kompensaty kosztów po obu stronach wskazuje, iż ostatecznie po stronie powódki koszty wynoszą 1 529 zł, o czym orzeczono w pkt. 2 b) wyroku.

W przypadku powódki A. K. (1) do przypadających na nią kosztów ze spisu (1 441,85 zł) dodać należało opłatę stosunkową w wysokości 1 000 zł oraz koszty opinii biegłej 375,87 zł, co daje łącznie 2 817,72 zł. Ponieważ żądanie powódki uwzględnione zostało w 54%, pozwany powinien zwrócić jej koszty w tym stosunku, zaś powódka pozwanemu w 46%. Należne powódki koszty wynosiłyby zatem 1 521,57 zł, a pozwanemu 552 zł (1 200 złx46%). Dokonanie wzajemnej kompensaty kosztów po obu stronach wskazuje, iż ostatecznie po stronie powódki koszty wynoszą 970 zł, o czym orzeczono w pkt. 3 b) wyroku.

Z uiszczonej przez powodów zaliczki na koszty opinii biegłej w wysokości 1 200 zł wypłacono tytułem wynagrodzenia biegłej łącznie 1 183,15 zł, zatem niewykorzystaną część zaliczki nakazano zwrócić powodom o czym orzeczono w pkt. 5 wyroku.